Universitat Autònoma de Barcelona

2019/2020

Art del segle XVIII

Codi: 100547
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'Art	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Maria Gargante Llanes
Correu electrònic: Maria.Gargante@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Es podran proposar lectures que estiguin en altres llengües (castellà, francès, anglès o italià)

Prerequisits

Tenint en compte que es tracta d'una assignatura que es cursa durant el tercer any del grau, l'estudiant ha de mostrar una solvència no tan sols en la realització de les proves escrites, sinó també en les proves orals. Així mateix, el bagatge d'haver cursat anteriorment dos cursos del grau, amb matèries que van des de l'art de l'antiguitat fins al barroc, passant pel Renaixement, el que hauria de permetre a l'estudiant tenir un coneixement previ dels antecedents i de les circumstàncies històrico-artístiques que precedeixen i condicionen d'alguna manera les característiques i l'esdevenidor de l'art europeu del segle XVIII.

Objectius

L'assignatura ofereix una visió panoràmica -mitjançant cinc blocs d'àmbit geogràfic- de la nova Europa al segle XVIII, època en la qual es produeix una internacionalització definitiva de la cultura. Mitjançant l'anàlisi de les diverses manifestacions artístiques i els seus artífex, s'intentarà incidir en l'ambient intel·lectual i en la permanent dicotomia racionalisme-sensualisme pròpia de la cultura il·lustrada, la que popularitza el «*Grand Tour* » i la que creu en el progrés i en la felicitat de l'ésser humà. En definitiva, l'assignatura ha de proporcionar coneixements sobre art europeu del segle XVIII, establint les diferències, persistències, novetats i contradiccions entre el barroc tardà, rococó i neoclassicisme, utilitzant les variables estètiques, històriques i sociològiques que siguin més adients per a la comprensió dels continguts del temari.

Competències

- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
5. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
6. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
7. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
8. Estimular la creativitat i fomentar idees innovadores.
9. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
10. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
11. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
12. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
13. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
14. Saber exposar amb eficàcia els coneixements, oralment i per escrit.
15. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.

Continguts

1. PARÍS: DE VERSALLES A LA « DOLÇOR DE LA VIDA »

-Versalles: arquitectura i jardins.

-Hôtels, *'maisons de plaisance'* i '*folies*'.

-Arts decoratives : un nou concepte d'interiorisme.

-La "redescoberta" del classicisme : de Soufflot als "arquitectes revolucionaris".

-La pintura o la recerca d'una nova sensibilitat:

-La "*Querelle des anciens et modernes*". L'*Academie Royale* i els Salons.

-El Rococo: Antoine Watteau, La ' *Fête Galant' i* la *'Commedia dell'Arte'*.

-Francois Boucher: sensualitat i erotisme al servei de les classes dirigents.

-L'univers ambivalent de Jean-Honoré Fragonard.

-L'*Encyclopedie* com a manifest antibarroc: Denis Diderot o la crítica del sistema. La realitat qüotidiana de Chardin i el moralisme de Greuze.

-El David de la Revolució: la mirada cap a l'Antiguitat.

-El retrat: J. Rigau, N. Largillière, Quentin de la Tour (introducció de la tècnica al pastel per Rosalba Carriera), Perronneau, Nattier. Les dones-artistes: Adelaïde Labille-Guiard, Elisabeth Vigée-Lebrun.

*Reines i favorites; "salonnières" i il·lustrades: la dona com a comitent artístic.

2. I TALIA: ENTRE L'OCÀS BARROC I LA GÈNESI NEOCLÀSSICA

-L'arquitectura: entre els paradigmes classicistes i borrominians. Realitzacions romanes. Fora de Roma: l'arquitectura piamontesa de Filippo Juvarra i Bernardo Vittone. El vigor del sud: Nàpols i Sicilia.

-La pintura: dels grans muralistes -Tiepolo- a la Venècia i els "vedutisti". La "veduta" gravada de G.B. Piranesi, més enllàde la tradició clàssica.

-L'escultura d'Antonio Canova.

3. CENTREUROPA I RÚSSIA

-Austria: Fischer von Erlach i Johan Lukas Hildebrandt. Bohèmia: els Dientzenhofer i la tradició guariniana. Sud d'Alemanya: Balthassar Neumann, J.M. Fischer, J.B. Zimmermann. La decoració en estuc. El princep il.lustrat Frederic II de Prusia. Els germans Asam.

-Les biblioteques monàstiques i palatines.

-L'arquitectura "teatral": del Zwinger de Dresde al teatre de Bayreuth.

-Sant Petersburg: la capital europea de l'imperi del nord.

4. ANGLATERRA I EL RESSÒ NORD-AMERICÀ

-Després de la nova Londres: L'urbanisme de Bath. L'arquitectura de John Vanbrugh i Nicholas Hawksmoor: seguint la tradició barroca de Cristopher Wren. El palladianisme i el ' Vitruvius Britannicus' de Colen Campbell. Lord Burlington i William Kent. El jardi anglés. El ressò en l'arquitectura i l'urbanisme dels Estats Units d'Amèrica.

-La pintura: La suggestió de Van Dyck en els retrats de Joshsua Reynolds i Thomas Gainsborough. William Hogarth i la crítica social. El paper de la 'Royal Academy'. Joseph Wright of Derby y la ciència.

5. PORTUGAL

-De l'urbanisme escenogràfic a la nova Lisboa del Marquès de Pombal.

-La superació escurialenca al monestir de Mafra.

-Suggestions italo-germàniques: arquitectura "guariniana". De Portugal a Brasil.

Metodologia

La metodologia que se seguirà durant el curs serà la següent:

-En la seva major part (un 80%) constarà de sessions plenàries o magistrals impartides per la professora.

-Un 15% de les sessions estaran dedicades a l'exposició de treballs per part dels alumnes (seminaris)

-Un 5% de les sessions consistiran en conferències a càrrec d'experts en alguns aspectes de l'art del segle XVIII.

-La professora es reserva la possibilitat de proposar alguna visita a alguna exposició o espai que pugui resultar útil per al desenvolupament de l'assignatura.

-També es proposarà la realització d'un treball individual.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Participació en seminaris expositius a classe	12	0,48	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15
Sessions plenàries o magistrals conduïdes per la professora	28	1,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15
Tipus: Supervisades			
Treball individual	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Assistència a conferències realitzades per experts, visites a museus o exposicions	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 15
Estudi autònom	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15
Lectures específiques sobre el temari	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13

Avaluació

L'avaluació es realitzarà mitjançant el còmput de diverses evidències:

-La primera serà una prova escrita que tindrà un valor d'un 30% de la nota final.

-La segona sera una prova escrita que tindrà un valor d'un 30% de la nota final.

-La tercera serà una exposició oral que tindrà un valor del 20%.

-La quarta serà una prova escrita de valoració sobre les conferències o visites que s'hagin pogut realitzar al llarg del curs (20%).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició oral sobre un treball	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15
Prova escrita de continguts 1	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Prova escrita de continguts 2	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Reavaluació	Variable	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13
Treball individual a partir de les conferències que s'hagin realitzat durant el curs	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15

Bibliografia

ARIÉS, Ph., *Historia de la vida privada*. Madrid: Taurus, 1988

BLACK, J: *La Europa del siglo XVIII*, Madrid, Akal, 1987.

BOIME, A: *Historia social del arte moderno. I. El arte en la época de la Revolución*, 1750-1800. Madrid.

BOMFORT, D; FINALDI, G: *Venice through Canaletto's Eyes*. London: National Gallery Publications, 1999.

CASSIRER, E., *Filosofia de la Ilustración*, Mèxic, 1973 (1932).

CROW, T: *Pintura y sociedad en el Paris del siglo XVIII*. Madrid, Nerea, 1989 (1985).

DIDEROT, D.: *Escritos sobre el arte*. Madrid, Siruela, 1994.

GOMBRICH, E.H., *The Ideas of Progress and their impact on art*. Nueva York: 1971.

HASKELL, F., *Patronos y Pintores.*Madrid, Cátedra, 1984 (1963).

HAZARD, P: *El pensamiento europeo en el siglo XVIII. De Montesquieu a Lessing.* Madrid, Alianza, 1985

HONOUR, H.: *Neoclasicismo*, Madrid, Xarait, 1982.

KAUFMANN, E: *La arquitectura de la Ilustración, Barroco y postbarroco en Inglaterra, Italia y Francia.* Barcelona: Gustavo Gili, 1980.

LEVEY, M.: *Pintura y escultura en Francia, 1700-1789*, Madrid, Cátedra, 1994.

LEVEY, M., *Du Rococo a la Revolution*, Londres, 1989 (ed. ang. 1966).

NORBERG SCHULZ, C.: *Arquitectura barroca tardía y rococó*, Madrid, Aguilar, 1973.

PÉROUSE DE MONTCLOS, J.M : *Histoire de l'Architecture Française. De la Renaissance a la Révolution,* Paris,1989.

PERRY, G., ROSSINGTON, M., (Edits): *Feminity and masculinity in eighteenth-century art and culture.* Manchester-New York, Manchester University Press, 199

ROSENBLUM, Robert, *Tranformaciones en el arte de finales del siglo XVIII,* Madrid, Taurus, 1986.

SCHONBERGER, A., H. SOEHNER, H.: *El Rococó y su época*, Barcelona, (1958) 1971.

STAROBINSKI, J:*La invención de la libertad, 1700-1789*. Barcelona: 1964.

SUMMERSON, J.: *Architecture in Britain, 1530-1830*, Harmondsworth, Pelikan, 1983.

TATARKIEWICZ, W., *Historia de seis ideas*. Madrid: Tecnos, 1992 (1976).

VIDLER, A: El Espacio de la Ilustración : la teoría arquitectónica en Francia a finales del siglo XVIII. Madrid, Alianza, 1997.

WATERHOUSE, E: *Pintura en Gran Bretaña, 1530-1790*, Madrid, Cátedra, 1994.

WITTKOWER, R: Arte *y Arquitectura en Italia, 1600-1750*, Madrid, Cátedra, 1983.